

בית נאמן

מוצאי שבת פרשת תולדות, ג' בכסלו תשפ"ג

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

בשעה 20:00

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או בליקו בית נאמן:
079-9270505

נושאי השיעור:

- א. בחנוכה עם ישראל ניצח לדורי דורות (אות א'). ב. גזירות מלכות יון ומעשה יהודית (ב-ג). ג. למה לא נשאר אף אחד מזרע החשמונאים (ד-ה).
- ד. שמעון בן שטח וינאי המלך (ו-ז). ה. התורה קודמת לכל (אות ח). ו. יהודה המכבי, היה חכם וגבור גדול ובעל כח אדיר, ובעל אמונה אדירה (אות ט).
- ז. הנסים שכתובים בתנ"ך הם כפשוטם (י-יא). ח. החרימו את לימוד הפילוסופיא, לא החרימו לימוד שפות (יב-יג). ט. תירוצים על קושית הב"י (סי' תר"ע) מדוע תקנו חכמים לעשות חנוכה שמונה ימים? הרי בפך היה כבר שמן שמספיק ליום אחד (יד-ט"ז ואות כג). י. תקופת בית שני ונס חנוכה (יז-יח).
- יא. הרפורמים - עבד שכופר באדונו (יט-כא). יב. "מבשרי אחזה אלוה" (אות כב). יג. הקב"ה עושה נסים יש מיש - אלישע ונס השמן (כג-כ"ד).
- יד. "שני גוים בבטן"ך אלו אנטונינוס ורבי שלא פסק מעל שולחנם לא צננו ולא חזרת (אות כה). טו. מקצרים במנגינת טעם תרי טעמי (אות כז). טז. ברכת הטוב והמטיב בכוסות ליל הסדר (אות כז). יח. "במרמה ויקח ברכתך" (אות כח). יט. למה בירך יצחק את יעקב מספק והלא סב"ל...? (אות כ"ט). כ. היכן רמוז שרצה עשיו להאכיל ליצחק כלב? (אות ל).

בחנוכה עם ישראל ניצח לדורי דורות

א. חזק וברוך (לרבי כפיר פרטוש ואחיו ר' יהונתן הי"ו) מי חיבר את השיר הזה (הפיוט 'חן הבה')? נסים בן יצחק הלוי. גדעון בני שיחיה כשהיה קטן היה שר בליל שבת את השיר הזה ככה (ואני לא מכיר אותו): "חן הבה חן חן, שים עלי ואל תפן". מה זה ואל תפן? במקום "ואלי" אמר "ואל", לא הקשיב, הוא לא שמע אותו טוב מחברים שלו. אז אמרתי אולי הכוונה ואל תפן לחטאתי, אבל עכשיו מובן יפה מאד: "ואלי תפן" - תפן אלי, מגיעים לנו נסים לא פחות מזמן החנוכה. בחנוכה היינו מעטים כנגד רבים וצדיקים כנגד רשעים - מסרת גבורים ביד חלשים, ורבים ביד מעטים, ורשעים ביד צדיקים, וטמאים ביד טהורים, וזדים ביד עוסקי תורתך". זה לא היה פשוט בכלל. כשאנחנו קוראים את הרמב"ם בתחילת הלכות חנוכה, אנחנו לא מבינים מה כל כך הנס שהיה בחנוכה. הרי מאתיים שנה מנס חנוכה עד החורבן עברו כולם ביסורין ובמלחמות. ובמאה שנה האחרונות [היתה המלכות] של הורדוס, והורדוס הזה הרג את כל חכמי ישראל (ב"ב דף ג' ס"ב), נשארו רק בודדים. מה כל כך הנס בחנוכה? אלא הנס בחנוכה היה שעם ישראל ניצח לדורי דורות. חכמת יון רצתה להרוס את כל האמונה של ישראל, הכל היה דרך הטבע. לדעתם אין נסים, אין מלאכים, אין קריעת ים סוף, אין עשרת הדברות, אין עשר מכות. אין שום דבר. וישראל היו עומדים להתפתות לדברים הבטלים של יון. עד שהיום נהרסה כל מלכות יון כליל. לא המלכות עצמה, אם היא קיימת או לא קיימת זה לא חשוב, אבל חכמת יון נהרסה. כל מה שהם אמרו - הכל הלך לאיבוד. אמרו שיש ארבעה יסודות - יש היום תשעים ושנים יסודות. אמרו דבר שהמוח שלנו לא מבין הוא לא קיים - לא! יש המוח דברים שהמוח שלנו לא תופס והם קיימים. אמרו שכדור הארץ במרכז וכל הכוכבים חגים סביבו - גם זה לא נכון. גם הכללים של חשבון שכמעט אין בהם מחלוקת - מצאו בהם 'דפקטים'. המלה הזאת לא נכונה, וזה לא מוכרח, שום דבר. כל הבניה של חכמת יון נהרסה. אבל במשך אלפיים שנה אנשים היו עוורים. מה שתאמר יון - זהו זה. והם כפרו בתורה, וכפרו בנסים וכפרו בכל.

גזירות מלכות יון

ב. עכשיו נקרא את הלשון של הרמב"ם (פ"ג מהלכות מגילה וחנוכה ה"א): **בימי בית שני כשמלכו יון** - כאן כתוב כשמלכי יון, אבל הנוסח האמתי "כשמלכו יון", כלומר כשמלכו מלכי יון - **גזרו גזירות על ישראל ובטלו דתם, ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ובמצוות**. היו יהודים שומרים שבת - שורפים אותם. היו אלף איש ואשה שנכנסו למערה לשמור שבת. ובאו היוונים ואמרו להם: בואו, תצאו החוצה, תאכלו מהאוכל שלנו. אמרו להם: עכשיו שבת, אסור לצאת. היוונים ראו ככה, הציתו את המערה ומתו אלף איש ואשה. (ככה כתוב במגילת אנטיוכוס שנדפסה בכמה ספרים). **ופשטו ידם בממונם**

ובכנותיהם. הרמב"ם כותב מלה אחת, אבל יש הרבה ביאורים למלה הזאת. כל אשה שעומדת להינשא, צריכה ללכת קודם כל להגמון של יון. ומזה בא הנס שהיה עם אליפונט¹, היה אחד ממלכי יון שגזר כל מיני גזירות רעות, וסגר את היהודים בחומה, לא יכולים לצאת. מי שיצא - הורגים אותו. והיתה אשה אחת מזרע הכהנים - יהודית, והיא אמרה לחכמי ישראל: תנו לי לצאת, אולי יעלה בידי להרוג אותו כמו שהרגה יעל את סיסרא. וככה עשתה, היא באה אליו והוא ראה אותה ואמר לה: מאיפה את? את מלאך?! אמרה לו: אני לא מלאך, אני מבנות הכהנים. ושמעתי מאבותי שיש קבלה בידם שהבית הזה לא יוכל להחזיק מעמד², ולכן אני באתי לחסות אצל כבודו. אמר לה: לא לחסות, את תהיה אשתי! ועשה רעש גדול מאד, והשתכרו. ובלילה השקתה אותו חלב (היא למדה מהעניין של סיסרא), שתה חלב ושתה יין ובסוף נרדם.

ה'! חזקני ואמצני

ג. הוא נרדם, והיא לבשה עוז. להרוג מלך יון בארמון שלו, מי עשה דבר כזה?! אבל היא לבשה עוז, ואמרה: ה'! חזקני ואמצני. **יש כח מיוחד באמונה**. אין כמו הדבר הזה³. לקחה וחתכה את ראשו. והיא אמרה לו לפני כן: אנחנו בנות ישראל הולכות לטבילה. אמר לה: תלכי לטבילה. מה אכפת לך?! הלכה לטבילה ושמה את הראש של אליפונט בתוך השק (כאילו בגדים להחליף). והגיעה עד לשערי ירושלים, דפקה עליהם: תפתחו, הרגתי את האויב! שאלו: מי זאת? אמרה להם: אני יהודית. פתחו והנה הראש של אליפונט. מה זה?! למחרת קבלו אומץ כזה שבאו כולם ותקעו והריעו ותקעו. והחיילים שלו אמרו: לא נפריע לך, ניתן לו לישון. אבל הגיע כבר תשע-עשר, פתחו את החדר וראו שראשו כרות ואין כאן לא אליפונט ולא שום דבר... כלום. מה זה? זה אליפונט⁴? ואחרי הסיפור של אליפונט היו כמה

- יש חוברת על זה שנכתבה ביוונית ותורגמה לפני כמאתיים שנה לעברית. כנראה מתחילה היא נכתבה בעברית, ואחר כך נאבד המקור העברי ונשאר המקור היווני, ותורגמה לחוברת 'אליפונט'.
- וזה אמת, כולם ידעו שבית שני זה לפי שעה (עייני יומא דף ט"ל ע"ב), כתוב בזכריה (י"א, א) 'פתח לבנון דלתין ותאכל אש בארזין'.
- כאשר שמשון נימצא בין אלפי איש ואשה והוא סובב את העמודים, הוא אמר: אנה ה'! "זכרני נא וחזקני נא אך הפעם הזה האלקים ואנקמה נקם אחת משתי עיני מפלשתים" (שופטים ט"ז, כ"ח). מה זה 'אנקמה נקם אחת משתי עיני'? את העין השניה תשלם לי בעולם הבא. אבל תיקח את העין הזאת היחידה, ואלפיים פלשתים ימותו בגלל הנקמה שלי. וילפות בכח ונפל הכל. "ויהיו המתים אשר המית במוות רבים מאשר המית בחייו" (שם פסוק ל). והיא עשתה אותו דבר [התפללה בכל לבה].
- ודבר כזה קרה בימינו. סטאלין ימח שמו

לרפואת הילד **אוריאל בן מוריה** בתוך שאר חולי ישראל. נא העתירו לרפואתו השלמה בקרוב

לע"נ אבי הישיבה הר"צ **רבי בנימין הכהן בן מברכה** זצ"ל.

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
י-ם:	16:00	17:14
ת"א:	16:16	17:15
חיפה:	16:03	17:13
ב"ש:	16:18	17:17

"וגברו בית חשמונאי... והמליכו מלך מן הכהנים"

ד. וצר להם לישראל מאד מפניהם ולחצום לחץ גדול עד שריחם עליהם אלקי אבותינו והושיעם מידם והצילם וגברו בית חשמונאי הכהנים הגדולים והרגום והושיעו ישראל מידם והמליכו מלך מן הכהנים. כאן יש פגם. הם היו צריכים להעמיד מלך משבט יהודה. אבל הם אמרו: אנחנו נלחמנו, שפכנו את דמנו, ניקח מלך משבט יהודה? שבט יהודה לא עושים כלום. "שבט יהודה בדוחק ובצער"... לכן אנחנו נעמיד מלך מהכהנים. ולפי הרמב"ן (בראשית מ"ט, י) זה גם לכן שלא נשאר אחד מזרע החשמונאים, בגלל שעברו על הפסוק "לא יסור שבט מיהודה" (בראשית שם). ולא זו בלבד, אלא ביום כיפור בתפלת מוסף אומרים: "הי רצון מלפניך ה' אלקינו שאם השנה הזאת שחונה תהא גשומה, ואל תיכנס לפניך תפלת עוברי דרכים בשעה שהעולם צריך לגשם" וכדו', ובסוף מדברים אידיש - בארמית "ולא יעדי עבידי שולטן מדבית יהודה". זה תרגום של "לא יסור שבט מיהודה". ולמה אמרו את זה בארמית? כדי שלא ישמעו מלכי החשמונאים ויאמרו: מה, אתם מקללים אותנו? אבל היו צריכים להתפלל על זה, אז התפללו על זה בארמית שלא כולם מבינים אותה. "לא יסור שולטן מבית יהודה". וזה התקיים, החשמונאים הלכו.

עוד סיבה שלא נמשכה מלכות החשמונאים

ה. אבל היה עוד דבר שבסבתו החשמונאים לא המשיכו לחיות בעולם. סיבה פשוטה מאד. היו בהם מלכים שהיו רשעים גמורים. שני המלכים האחרונים של החשמונאים היו **שני אחים רשעים ארורים - הורקנוס ואריסטובולוס**. כבר השמות שלהם מעידים שהם שמות של יונים, אין להם שמות יותר יפים? - שמעון, יהודה, יוחנן, איתמר, אלעזר? מה יש לכם? ככה. ומסתמא התחנכו גם כן ברומא. והורקנוס הוא הבכור, ועל פי דין תורה מגיעה לו המלוכה. ואריסטובולוס אמנם הוא האח השני, אבל היה גבור עז פנים. אז מי יהיה? הורקנוס או אריסטובולוס? התווכחו הרבה. ובגלל שהתחנכו ברומא, אמרו מי יפסוק בינינו? נלך לרומי שתפסוק בינינו. **אוי ואבוי לאותה הליכה שהלכו לרומי!** הם הלכו לרומי ורוששו את אוצרות בית המקדש. האח הראשון לקח הרבה אוצרות ונתן לרומא, ואחר כך האח השני עשה אותו דבר. (אולי הוא הוסיף עליו). ורומא אמרה: לא זה ולא זה, אני השלטת! זה כלל של הרומאים - "הפרד ומשול". תפריד בין אחים ואתה תמשול. ומהכסף שנתנו להם בנו 'אמפי-תיאטרון' - תיאטרון גדול מאד (אמפי זה גדול, ככה אני זוכר), ובתיאטרון הענק הזה עשו בו את כל התועבות שבעולם. ואחר כך בזמן החורבן הביאו יהודים להילחם עם אריות, וכולם מתענגים לראות איך הבחור הזה נלחם עם האריה, ואחר כך הוא אוכל אותו ורומס אותו. "איהז יופי"⁵. באו שני האחים האלה והחריבו את הכל.

ויאבד זכרו (אמרו שלא יודעים מי יותר רשע, סטאלין או היטלר, אחד הרג עשרים וששה מליון אדם ואחד הרג עשרים וחמשה מליון אדם. איני זוכר מי הרג כמה ומי הרג כמה, הסימן שלהם "כוכה" - ב"כ"ה) היה אכזרי, והוא רצה לעשות תכנית שכל היהודים כולם ימותו בסיביר. איך יעשה דבר כזה? קודם כל הוא יעליל על הרופאים של רוסיה שהם הרעילו את האנשים הנכבדים ברוסיה שהם חבריו של סטאלין. ואחרי שהרעילו, צריך להעניש אותם. ולא רק אותם, אלא את כל היהודים צריך לקחת לסיביר. והיו ממש בצער גדול. הרופאים היו כולם בכלא עד שיפסוק עליהם גדול הרשעים. והנה היה יהודי אחד ושמו **רבי יצחק זילבר**, וגם הוא ישב באיזו פינה בכלא, וקרא מגלת אסתר (היה יום פורים בשנת התשי"ג). והיה שם יהודי אחד שהוא 'ככה ככה' ושמעו שהרב אמר: **"הרב את ריבנו, והדן את דיננו, והנוקם את נקמתנו, והנפרע לנו מצרינו"**. אמר לו האיש הזה: איפה זה? אתה רואה מעט מעט יגרשו את כל היהודים לסיביר וימותו שם בקור ובדבר ובצמא, ואלה הרופאים שלנו גוזרים עליהם גזירת מות. מה אתה מדבר? פעם היה 'הרב את ריבנו' עכשיו לא. אמר לו הרב: לא, **הא-ל המושיע היום, ולעולם ולעולמי עולמים**. אמר לו: אתה בעל דמיון. אמר לו הרב: לא, אני לא מדמיון. **ככה עם ישראל, תמיד הוא ככה**. והנה כעבור שבעה סטאלין (קוראים לו 'החבר סטאלין'. יש היום הרבה מדברים "מה שלומך חבר?" וזה שארית הפליטה מרוסיה. כל אחד אומר חבר חבר חבר, וסטאלין אומר שאסור להפריע לו בבקר כשהוא עוד לא קם, הוא עסוק בעניינים העומדים ברומו של עולם או ברומו של גיהנם...) עוד לא קם, ואף אחד לא העז לדפוק עליו. והוא באותו לילה הקיא את הנשמה שלו, הקיא את הכל, ובבוקר אף אחד לא בא אליו. מפחדים לבוא אליו! מי יכול לבוא? הגיע כבר תשע, אחת עשרה, אמרו: מה, הוא כל כך עסוק בלגזור על הרופאים? מה הוא עושה? בשתיים עשרה אמרו כבר מאוחר יותר מאד, "וירא העם כי בושש" (שמות ל"ב, א'), "כ"ל בושש" - בא שש (שבת דף פ"ט ע"א), **שעה ששית הגדיה, דפקו והוא לא עונה**. תפחת את הדלת ורואו אותו שרוע על הרצפה והוא מת [וממילא נתבטלה הגזירה]. הלכו לרבי יצחק זילבר ואמרו לו: **אשרי שחזקת אותנו בזמן כזה, אשרי! אשרי האמונה של עם ישראל שהם מאמינים בה**, "הבוטח בה' חסד יסובבנו" (תהלים ל"ב, י). ואומר הבעש"ט (זה ע"פ מדרש בויקרא רבה פרשה ט"ו פ"א ד') **הבוטח בה' אפילו אם הוא רשע, כיון שיש לו בטחון בקדוש ברוך הוא, הוא אומר: אני שומר עליך!** וככה היה בזמן החשמונאים. 5. עד היום הזה יש אכזריות כזאת בספרד - מלחמת שורים. פעם הרב עובדיה אמר **סאסור ללכת למלחמה כזאת, לראות את הבן אדם תוקע סכין בשור הזה, או הפוך - השור גותן לו**

"סלסלה ותרומומך ובין נגידים תושיבך"

ו. ולפניהם היה עוד מלך - ינאי המלך. בקידושין (דף ס"ו ע"א) כתוב שהרג את כל חכמי ישראל והשאיר אחד - שמעון בן שטח. והוא היה אחיה של המלכה וברח למצרים. והנה יום אחד ינאי אירח כל מיני זקנים ונכבדים וכו', ואמרו לו: יש לך קרוב משפחה שהיה מספר לנו חידות וחידושים יפים ומתוקים. איפה הוא? אמר להם: הוא ברת. אמרו לו: תביא אותו. הלך לאשתו ואמר לה: תקראי לאחיך. אמרה לו: אתה תהרג אותי! אמר לה: אני נשבע לך בהן צדקי שאני לא אפגע בו. טוב, אז היא הלכה וקראה לאחיה שמעון בן שטח. והוא ישב בין המלך והמלכה⁶, והמלך אמר לו: אתה רואה כמה כבוד אני עושה לך? שמת י אותך בין המלך והמלכה! אמר לו התורה מכבדת אותי, וזה כתוב בבן סירה "סלסלה ותרומומך ובין נגידים תושיבך" - תושיב אותך בין שני נגידים, בין המלך והמלכה. אמר לאשתו: את רואה, הוא לא יודע להגיד תודה. הוא יודע רק להתחצף... אמר לו: מה אתה רוצה עכשיו? אמר לו: אין לנו זימון, תזמן לנו. אמר: מה אני אגיד בזימון? "נברך שאכל ינאי וחבריו משלו? אני לא אכלתי, איך אני אגיד זימון? אמר לו: טוב. שנה את כוס היין, והביאו לו כוס יין אחר, ואז הוא אמר: "ברוך שאכלנו משלו". אז גמרא, ח'לקה בברכות (דף מ"ח ע"א. ועיין מהרש"א שם) וְחִלְקָה בירושלמי (ברכות פ"ז ה"ב).

אני שילמתי בתורתי ואתה משלם בכסף

ז. ובירושלמי כתוב למה ברח שמעון בן שטח? כי באו אליו שלש מאות נזירים ואמרו לו שהם נדרו נזירות, וביום שיגמור הנזיר את הנזירות הוא צריך להביא קרבנות, ואין לנו כסף בשביל הקרבנות. וצריך הרבה קרבנות. שלוש מאות קרבנות לשלש מאות נזירים, והקרוב כפול שלוש, כבש וכבשה ואיל - חטאת ועולה ושלמים (והם כתובים בפרשת נשא - במדבר ו', ד'), אז התחיל לטפל בכל אחד. אמר לו איך נדרת ומה נדרת, ועשה להם התרה. למאה וחמשים עשה להם התרה, ולמאה וחמשים אמר אין להם התרה. הלך לינאי, אמר לו: באו נזירים, אני שלמתי חצי ואתה תשלם חצי. אמר לו טוב, כמה עולים קרבנות למאה חמשים נזירים? נשלם אותם. הביאו קרבנותיהם והלכו לשלום. אחר כך התברר לינאי שהוא לא שילם כלום, אמר ככה שמעון בן שטח "הקמצן" הזה לא שילם פרוטה אחת? [כעס עליו, לכן שמעון בן שטח ברח. אחר כך בסעודה הזאת שאל אותו ינאי המלך:] ככה אתה עושה לי? אמר לו: לא, אמרתי לך שאני שילמתי חצי ואתה חצי, **אני שילמתי בתורתי ואתה משלם בכסף**. מה אתה רוצה?! לאלה מצאתי להם פתח, ולאלה לא מצאתי להם פתח. הסתדרו ביחד.

התורה קודמת לכל

ח. אבל כשבאו המעשים האחרונים של האחים הכל נחרב. שאדם ידע - **אל תתחכם על התורה!** התורה אמרה "לא יסור שבט מיהודה" אז תמנה מלך משבט יהודה, ושבת יהודה יקחו את החשמונאים שנלחמו ויתנו להם כסף וקרקעות והכל. **אבל התורה קודמת לכל!** אין שום דבר שיכול לעמוד על יד התורה. כל מה שמנבחים היום בג"ץ ובג"ץ ובג"ץ, הנה עושים להם "פסקת ההתגברות" ומבטלים את הבג"ץ... "בן לילה היה ובן לילה אבד" (וינה ד', י). פעם אמר בן גוריון: את החק האדם עשה אותו - הפה שאסר הוא הפה שהתיר⁷ (כתובות דף ט"ז ע"א).

יהודה המכבי

ט. **והזרה מלכות לישראל יותר ממאתים שנה עד החורבן השני**. המלכות הראשונה של יהודה המכבי. הוא היה חכם גדול וגבור גדול ובעל כח אדיר, ובעל אמונה אדירה. הוא אמר להם: רבותי! שמונה ימים של סוכות לא עשינו, היינו נודדים, עכשיו נעשה שמונה ימים כנגד שמונה ימים אלה (עיין בספר אסף המזכיר ערך נרות חנוכה ב'). עשה **מכה והורג אותו. זה רע מאד**. היה חכם אחד שערך את ירחון "אור תורה" שנה י"א, אבל הוא לא ידע לערוך בסימנים כמו שצריך. עשה כמו כותרות בעיתון, פתאום כותרת - "הגר"ע יוסף אומר להחרים את מלחמת השוורים" (ירחון אור תורה סיון-תמוז תשל"ח עמ' ט"ז). למה עשית כותרת? נעשה סימן כמו שכולם עושים. אבל כל אחד חושב שהוא חכם יותר מכל הסימנים שעשו רבותינו. יש גם כן ספר שו"ת תרחם ציון של רבי בן ציון כהן (בעל "שפת אמת") שהוא נערך אחרי פטירתו, ועשו אותו מאמרים מאמרים, מה זה, עתון? זה סימנים של הלכה, ככה צריך לעשות, אבל זה מה שעשו. 6. כי המלך והמלכה ישבו אחד ליד השני, ואם הוא ישב בצד, אז האשה תהיה באמצע (עיין פסחים דף ק"א ע"א), מה לעשות? אז הוא ישב בין המלך והמלכה. [ולשבת בצד השני - בצד המלך, כנראה חושש מן המלך]. 7. הוא למד גמרא ואמר: דבר שנאסר על פי החוק, הוא הפה שהתיר, הכל ילך לאיבוד. זה מובא בספר התורה והמדינה של הרב טכורש (בשנת תש"ז עמ' ק"ז), יש שם מאמר על הקראים, ושם כתוב שבן גוריון אמר אני יכול לבטל את חוק גישוין וגירושין. הפה שאסר הוא הפה שהתיר. "חזק וברוך". טוב שאתה עוד זוכר משהו מהמשנה בכתובות...

בית החוראה כסא רחמים
שע"י ב"ר ד"ר יוסף יצחק
מנהל חינוך כלל רמת השרון
02-5353-383
www.yhr.org.il
ממונות
רביית
24
24
מזל ביאה!

דברי תורה בעלון זה מוקדשים לעילוי נשמת

כמימון בן סתרונה סופר ואשתו מינה יסמינה בת מרימה

ת.נ.צ.ב.ה. אמן

דברי תורה בעלון זה יעמדו לרפואת

הילד אוריאל בן מוריה בתוך שאר חולי ישראל

מצליח ה"ו בן כמסאנה שושנה בתושח"י

ידיד המוסדות הרב שר שלום ה"ו בן מז"אנה

נא להעתיק בתפילה לרפואתם השלמה בקרוב

לשוננו: "וכבר היה לעולמים כאשר באזנינו שמענו ואבותינו ספרו לנו", ובימינו היה דבר כזה אצל **הבבא סאלי ע"ה**. באו אליו חמשים איש, ובא אליו המשרת **רבי אליהו אלפסי** ואמר לו: הרב, יש חצי בקבוק, אני אתן אותו לחמשים איש ולמאה איש? אמר לו: תביא לי את הבקבוק, כיסה אותו עם מטפחת ואמר לו: תמזוג. אל תשאל שאלות! מזג ומזג ומזג וכלום, ואחר כך הבקבוק הזה נשאר כמו שהיה חצי מלא. והוא התפלל: מה זה? מה מזגתי להם? אוי? ... אבל יש נסים כאלה.

הנסים שמסופרים בתנ"ך - כפשוטם

יא. אנחנו הספרדים רגילים בנסים, יש לנו אמונה פשוטה, אין לנו פילוסופיה יותר מדאי. היו פעם פילוסופים, אבל הרשב"א החרים את הפילוסופיה ומאז היא ירדה. אם משתמשים בה זה רק בשביל לענות לאפיקורסים. כל הדברים שאמרו בתורה ובנביאים הם כפשוטם. **קריעת ים סוף** - כפשוטה. **שלושה מלאכים שבאו לאברהם אבינו** - כפשוטם. היה חכם אחד שאמר זה לא בדיוק שלושה מלאכים, אלא הכל היה במחזה הנבואה, ראה בנבואה שלושה מלאכים. ולמעשה לא יכול להיות שלושה מלאכים, רק מלאך אחד. כי אריסטו לא יודע שלושה מלאכים! אם כן הוא נמשך, אז סדום גם כן נחרבה במראה הנבואה? אם האנשים שאכלו אצל אברהם זה במראה הנבואה, והגיעו ללוט במראה הנבואה, אז סדום חיה וקיימת עד היום הזה... לך תראה את סדום חרבה! מה זה!? הרמב"ן אומר דברים של טעם. ומנסים ליישב וליישב, וכל הישויים הבל וריק. היו מלאכים ובאו והתלבשו בדמות בני אדם, ונראו כאוכלים. אבל לא להוציא דברים מפשוטם שזה היה רק במראה הנבואה. גם כן הנס שהיה אצל **יהושע "שמש בגבעון דום"** (יהושע י"ב) מחפשים לו כל מיני דרכים. הכל בגלל שאסף עליהם דעת אריסטו, אריסטו אסף על חכמי ישראל את הדעות האלה.

חרם על לימוד הפילוסופיה לא על לימוד שפות

יב. לכן הרשב"א עשה חרם לא ללמוד ספרי אריסטו. יש חושבים שהרשב"א עשה חרם שלא ללמוד צרפתית, לא! הצרפתית שהחרמו עליה בג'ר'ב' לפני מאה שנה זה מסבה אחרת, כי אלה שבאו לשם בשם האליאנס היו כופרים ורשעים. היו מחדיירים כל פעם את הדעות שלהם כאילו בדרך אגב. ואחר כך הרסו. בתנוס לא היה יהודי אחד מחלל שבת, הבנקים היו סגורים בשבת, והכל היה סגור בשבת. כי רק היהודים יודעים חשבון, ורק הם יכולים לנהל בנקים. אם היהודים לא עובדים בשבת, אז מי ינהל את הבנק?! יקחו שני חתולים, חתול אחד יעשה ככה והשני אומר לו שזה לא נכון? ... מה לעשות?! הם לא בקיאים בחשבון. אחר כך כשבאה צרפת אמרה להם: מה זה? כאן זה עשרת השבטים? ממלכת היהודים? למה אתם סגורים בשבת? אמרו: אנחנו לא יודעים חשבון. אמרו להם: אנחנו נלמד אתכם, והתחילו לעשות הכל. ולאט לאט למדו הגוים, וגם היהודים התחילו לחלל שבת, לכן גזרו. אבל בסתם שפה אין בזה כלום.

בתנאי שיהיה הכל ביראת שמים

יג. כשרצו ללמד שפות, אמר **רבי אברהם הגאון זצ"ל** הסנהדרין היו בקיאים בשבעים לשון (סנהדרין דף י"ז ע"א) אז מה הבעיה? לא יסתמך אדם על הרשב"א ויאמר שאסור ללמוד צרפתית עד גיל 25. הרשב"א דיבר על ספרי אריסטו, שכולם מדברים על "הטבע", עד ש"טבענו" בטבע... אבל היום ללמוד שפה נטרלית, אם המלמד הוא ירא שמים - אין בזה כלום. [מותר ללמוד] אנגלית וצרפתית, ובתנאי שיהיה הכל ביראת שמים. יש כאלה בתי ספר של "החינוך העצמאי" שנוהגים ללמד חצי לימוד, והשעה של האנגלית מחציתה לאבדון. דברים בטלים ומבוטלים. לא ככה עושים. מחר הבחור הזה ילך לאמריקה לאסוף כסף לשיבה, ויראה שכתוב שם כתובת ולא ידע לקרוא מה כתוב. לכן צריך לדעת לקרוא. שום דבר לא יכול לתרץ שבחור ישיבה לא יכול לקרוא אותיות באנגלית או צרפתית. רק לקרוא אותיות, מה הבעיה?! צריך ללמוד לקרוא ואין בזה שום איסור. הרב עובדיה כותב (שו"ת יבי"א ח"ח חאו"ס סי' כ"א והליכות עולם ח"א עמ' רס"א) שמותר ללמד את זה אפילו בבית הכנסת כדי שאדם יצא כשהוא יודע לקרוא משהו, יראה איזה כותרת בעיתון וידע לקרוא. אם אתה יכול לחיות רק בארץ ישראל ולדעת רק עברית לבד - אין הכי נמי. אבל אם אתה חייב לנסוע - אתה חייב ללמוד. אין מה לעשות. ולכן השעה של האנגלית תהיה בכל הרצינות, מפני מלמד חכם וירא שמים.

שמונה ימים. והיו לו עוד כמה מלחמות עם היונים. נדמה לי שמונה מלחמות היו לו, ולפני המלחמה האחרונה הוא אמר: "אני התעייפתי, בוא נכרות "ברית אסטרטגית" עם רומי". (למה עם רומי? כי אז התחילה קרנה לעלות). וזה הוביל לבסוף לחורבן, כי אחר כך הייתה מלחמה, והוא סמך על חיילים שיבואו מרומי ואף אחד לא בא. "ארורים הרשעים" אינם עושים טובה לאף אחד, מבטיחים ולא עושים. איך אומר רש"י ע"ה על הפסוק "ושם אתנו נער עברי עבד לשר הטבחים" (בראשית מ"א, י"ב)? "ארורים הרשעים שאין טובתן שלמה". אז רומי לא באה, ויהודה נפל בקרב. שמונה מאות חיילים היו אתו, ולהם יש "כעפר הארץ וכחול הים" כן ימטו... ולכן זה מה שהיה. לכן אומר הרב בן איש חי (ש"א פרשת וישב הלכות חנוכה אות ב') שאומרים "להדליק נר חנוכה" וזה ראשי תיבות נחל. מה אכפת לנו? מה זה הנחל הזה? אלא נחל ראשי תיבות "נפשנו חתה לה" (תהלים ל"ג כ'), כי בני חשמונאי בטחו בה' ובטחו בישועתו, והוא עשה להם נסים ונפלאות. עובדה כשהכניסו את רומי באמצע אז הם נפלו. נפל יהודה המכבי והמשיכו אחר כך האחים שלו וכו'. אבל אסור לך להחניף לאומות העולם!

באזנינו שמענו ואבותינו ספרו לנו נסים ונפלאות

י. וכשגברו ישראל על אויביהם ואבדום, עשרים וחמשה בחדש כסלו היה, ונכנסו להיכל ולא מצאו שמן טהור במקדש אלא פך אחד ולא היה בו להדליק אלא יום אחד בלבד, והדליקו ממנו נרות המערכה שמונה ימים עד שכתשו זיתים והוציאו שמן טהור (שם ה"ב). איך הדליקו ממנו שמונה ימים? בדרך נס. וכי אפשר להדליק שמונה ימים ככה בדרך הטבע? יש כאן פך שמן של יום אחד? ומפני זה התקינו חכמים שבאותו הדור שיהיו שמונה ימים אלו שתחלתם בכ"ה בכסלו ימי שמחה והלל, ומדליקים בהם הנרות בערב על פתחי הבתים בכל לילה ולילה משמונת הלילות להראות ולגלות הנס. וימים אלו הם נקראים חנוכה, והם אסורים בהספד ותענית כימי הפורים. והדלקת הנרות בהם מצוה מדברי סופרים כקריאת המגילה (שם ה"ג). הרמב"ם הקדים הלכות פורים להלכות חנוכה, למה? כי פורים כתוב בתנ"ך במגילת אסתר, וחנוכה באה יותר מאוחר - תקנו חכמים שבאותו הדור". עכשיו באו הרשעים, המשכילים הארורים ואמרו: הרמב"ם לא כתב שזה נס, אלא אמר הדליקו בהם שמונה ימים, אולי כל לילה הדליקו שעה-שעה וחצי? והתחילו לפלפל. הם לא יכולים לעכל שיש נסים כאלה. והתעלמו מדברי הרמב"ם "להראות ולגלות הנס". אבל למזלנו יש לנו ספרי חכמי הספרדים שמעידים שהיו נסים כאלה לפני מאתיים-שלוש מאות שנה. הרב חיד"א כותב במחזיק ברכה (ס' תרע"ז ס"א) שפעם היו שני שותפים בחבית של שמן - ראובן ושמועון, אבל החבית הייתה אצל אחד מהם, ואחר כך השמן השפיע והשפיע ונשפך ונשפך. מה זה? מי יקח את השמן הנוסף הזה? אחד אמר זה היה בביתו והבית שלי קונה לי. חצרו של אדם קונה לו (ב"מ דף י"ע"א) וכל שכן ביתו. והשני אמר לא, אנחנו קנינו בשותפות - נתחלק. הייתה מחלוקת בין הרבנים, יש שאומרים שיתחלק, ויש שאומרים שיקח אותו בעל הבית. אבל היה דבר כזה, והרב חיד"א אומר שככה קרה הרבה פעמים בשמן. וזה

- פעם הייתה איזו "ברית אסטרטגית" בין אמריקה ובין ישראל, וישראל עשתה איזה דבר שהרגיז את אמריקה, אז אמריקה אמרה: אנחנו נבטל את הברית שבינינו. והיה אז מנחם בגין ז"ל שהיה אדם טוב והיה אדם מאמין. היה חזק באמונה. (אביו היה ראש העירייה בבני ברק בימי רבי חיים מברסק, אמנם הוא לא היה צדיק כמו רבי חיים, אבל הוא לא היה רשע. הוא היה מאמין, והוריש את האמונה לבן שלו מנחם). אז הוא אמר: "אנחנו היינו בהסטוריה שלושת אלפים וחמש מאות שנה לפני שבאה אמריקה לעולם, ואנחנו נחיה שלושת אלפים וחמש מאות שנה ויותר אחרי שאמריקה תעבור מן העולם!". איזו "חוצפה" לומר כדבר הזה (ואני שמעתי את זה במו אזני, חזרו על זה שלוש וארבע פעמים ברדיו באותו יום). ולמחרת אמריקה התקפלה! כשאתה מדבר בכח האמונה (והם יודעים שאת אמונת אמת והתנ"ך שלנו אמת), הם לא מהסוג של הכופרים, לכן אחר כך הם הורידו את הראש והסתדרו ביחד.
- אמא ז"ל הייתה לוקחת את בקבוק השמן של חנוכה בבקבוק קטן מאד. אמרתי אולי זה זכר לפך השמן. אבל היא לא עשתה בגלל זה, אלא היה מנהג בחו"ל שמה שנשאר מהשמן - גם בבקבוק - הכל נשרף אחר כך. לכן אם ניקח בבקבוק גדול וישאר ממנו הרבה, בסוף החנוכה נשרוף אותו, חבל על כל השמן הזה. אבל למעשה לא צריך, מה שלא השתמשת בו אתה יכול להשאיר אותו בשבילך. אדרבא, זה יהיה שיריים של חנוכה. אבל היה להם אולי עוד סיבה שזה זכר לפך השמן. היה פך שמן קטן, והנה פך שמן קטן. אני רואה את הבקבוק הקטן הזה, ואני רואה בדמינוי שזה פך השמן של החשמונאים...

למסירת שמות התקשרו:
08-6727523
 שלחו הודעה או במסדות נרדים פלוס

לבקשת רבים ותועלת הציבור

תיקון כרת והוצאת עין הרע

תיקון נפטר

עלות כל שם 120 ₪

עלות כל שם 120 ₪

כיון שהשמן הספיק ליום אחד מדוע לא תקנו שבעת ימי חנוכה?

יד. מרן הבית יוסף (בסי' תר"ע) שואל מדוע תקנו חכמים לעשות שמונה ימים? הרי בפרך היה כבר שמן שמספיק ליום אחד, א"כ צריכים לעשות זכר לשבעה ימים בלבד? ותיריך כמה תירוצים ובכל תירוך יש בו קושיא. התירוץ הראשון, שהניחו בכל יום שמינית מהשמן - לקחו את הפך וחילקו אותו לשמונה ימים, ונתנו מעט בכל לילה. אבל הקשו על זה שהרי היו מחוייבים בלילה הראשון לתת את מידת השמן הראויה ולא לסמוך על הנס? שהרי אם אדם בימינו יש לו מעט שמן, ויש בו שיעור חצי שעה בלבד, יש לו אפשרות לחלק אותו לשמונה לילות, או להדליק את כולו בלילה אחד ובלילה השני לא ישאר לו כלום, מה עדיף? בשו"ת שדה הארץ (ח"ג ח"א"ח סי' ל"ד) אמר שידליק כל יום ארבע דקות וככה אותו, וככה יעשה כל יום. אבל כל האחרונים דוחים אותו שלא עושים ככה, אלא עליך להדליק את כל החצי שעה בלילה אחד כמו שצריך, ואם מחר לא יהיה - לא יהיה, "אנוס רחמנא פטריה" (גדרים דף כ"ז ע"א). מי התיר לך להדליק כל לילה ארבע דקות? מה זה שיהיה ארבע דקות? וא"כ לכאורה תירוצו של מרן לא יבוא טוב.

יש הבדל בין מנורת בית המקדש שהיא של צבור לחנוכת יחיד

טו. אבל אפשר לתרץ, כי בתורה כתוב [שני צוויים במנורה]: "ויקחו אליך שמן זית זך כתייל למאור להעלות נר תמיד, באהל מועד מחוץ לפרוכת אשר על העדות יערוך אותו אהרון ובניו מערב עד בוקר לפני ה' תמיד" (שמות כ"ז כ"א). ואם אנחנו החשמונאים, יש לנו ברירה או להדליק כל לילה כמה דקות ולכבות [ונקיים מצות "תמיד" בכל לילה], או להדליק "מערב עד בוקר" כמו שהיו מדליקים במנורה של בית המקדש, ומחר לא יהיה כלל, מה עדיף? בזה עדיף להדליק כל לילה קצת, מאשר להדליק לילה אחד כולו, ומחר יהיה חושך גמור. יעברו יהודים על יד בית המקדש ויראו שבית המקדש חשוך כי אין לנו שמן, וזה כאב גדול שאחרי שניצחנו את היוונים נשב בחושך "באישון לילה ואפילה" (משלי ז, ט), זה לא כדאי. לכן מה עשו? הדליקו כל לילה קצת. אבל על אדם פרטי לא ישאלו למה לא הדליק כל לילה, אולי אין לו כסף. מה לעשות? זה לא כמו כל עם ישראל שלא יתכן שאין להם אפילו לא נר אחד ונשארו בחושך. לכן יש הבדל עם ישראל כולם צריכים את האור ויחלקו כל לילה קצת, הרי מדליקים אותו, מערב עד בוקר זה שמונה שעות אז מדליקים כל לילה שעה אחת, אז מי שירצה לראות את המנורה ילך שעה אחת ויראה. אבל אם ידליקו את הכל בלילה אחד, ובלילה השני ישארו בחושך זה עלבון וגנאי וכאב. לכן יש חילוק ברור בין יחיד לרבים.

נס הנצחון

טז. [ומרן תירץ עוד שני תירוצים, תירוך אחד שאחרי שמלאו את הבזיכים בשמן נשאר הפך מלא כבתחילה. ותירוץ נוסף תירוך שאחרי שדלק הנר כל הלילה, נמצא בבוקר הבזך מלא שמן כמו בתחילת הלילה. אבל הפרי חדש (סי' תר"ע) הקשה על זה כי אם כן לא נעשה נס ביום השמיני כלל, וחזרה הקושיא למקומה. ולכן] הפ"ח תירוך תירוך נחמד מאד, שלעולם היה נס בכל הלילות. גם בלילה הראשון היה נס, מה הנס? נס הניצחון. וכי הניצחון הוא דבר קטן? הרי הרמב"ם כותב: "חזרה מלכות לישראל יתר על מאתיים שנה עד החורבן השני!"

"וחזרה מלכות לישראל יתר על מאתיים שנה"

יח. ואיך הרמב"ם הגיע לחשבון הזה? כי יש גמרא במסכת עבודה זרה (דף ט"ו ע"א) מלכות בית חשמונאי 103 שנים, ומלכות הורדוס 103 שנים, וביחד זה 206. לכן יש ספרים שאומרים שנס חנוכה היה בשנת שלושת אלפים תרכ"ב. למה? כי מרש"י (שם ד"ה כי מעיינת) משמע שחורבן בית שני היה בשנת שלושת אלפים תתכ"ח. ואם תוריד מזה 206, ישאר לך 622 - תרכ"ב - "כי תרכב על סוסך מרכבותך ישועה" (חבקוק ג', ח). אבל בדורות האחרונים מצאו הוכחות שנס חנוכה היה קצת לפני כן, בשנת תקצ"ז, שזה 25 שנה לפני שנת תרכ"ב. ואפשר לומר "מר אמר חדא ומר אמר חדא", כי היו הרבה מלחמות בזמן יהודה המכבי, והמלחמות נמשכו 25 שנה - מתקצ"ז עד תרכ"ב. אבל היה יותר ממאתים שנה בלי ספק.

תקופת בית שני

יט. והמאתים שנה האלה עברו במלחמות יסורים וצרות, אבל תמיד ניצחנו ב"ה ואולי פעם אחת נפלנו. עד שהגיעה רומי ונעצה ציפורניה בארץ ישראל. בימי בית שני היו לנו שנים טובות מאד. בתחילת בית שני היה לנו את עזרא ונחמיה וזרובבל והיו אנשים גדולים מאד, וגם נס פורים היה אז [סמוך לזה]. ויותר מאוחר בזמן החשמונאים היתה אשה אחת שהייתה צדקת גמורה, ושמה "שלום ציון" וזאת היא אחותו של שמעון בן שטח. תשע שנים היא מלכה והייתה שומרת. והיה טוב בימי בית שני, ואחר כך עוד פעם חזרנו להורדוס וחבריו וחבריו חבריו. וכאשר בעלה של שלום-ציון מת, אמר לה: "אל תתייראי לא מן הפרושים ולא מן הצדוקים, אלא תתייראי מן הצבועים, שעושים מעשה זמרי ומבקשים שכר כפנחס" (סוטה דף כ"ב ע"ב). והמשפט הזה אמתי וישר עד היום הזה!

אדם שהוא הפכפך, אסור להתייחס אליו, תהיה ישר או לכאן או לכאן! אל תהיה שקרן!

הרפורמים עושים מעשה זמרי ומבקשים שכר כפנחס

כ. יש מקומות שיש שם אנשים כאלה, כמו הרפורמים שבאים ואומרים "אנחנו רוצים לחזק את התורה" אתם רוצים לחזק? אתם הרסתם את הכל, לא השארתם בעם ישראל כלום! לפני מאה וחמשים שנה התחילו הרפורמים, היה אחד ששמו אברהם גייגר (עשו לו סימן: האג"י - אברהם גייגר...), והיה כביכול אב בית דין בברסלוי. ואמר עכשיו אין לנו מה לצפות לירושלים ולבית המקדש, במקום ירושלים יש לנו את "ברלין" - זו ירושלים שלנו! והשפה שלנו גרמנית, וגם את התפלה נתפלל בגרמנית כי התפלה נאמרת בכל לשון (סוטה דף ל"ב ע"א) וכן על זו הדרך, עד שהרס את הכל! את השבת העביר אותה ליום ראשון, והתפלה בגרמנית, והיה מביא לתפלה עוגב לשיר, והכל בתערובת. ועכשיו כשהם רואים שברוך ה' הכל חזר, וארץ ישראל בידינו, והכותל המערבי בידינו, פתאום הם רוצים לקחת את הכותל המערבי... ממתים אתם שייכים לכותל המערבי? אתם צריכים כותל מזרחי, כותל של כמרים... מה לכם ולכותל המערבי? מה לכם ולבית המקדש? אנחנו מצפים לבנין בית המקדש בדיוק כמו שהיה, ולא צריכים את "החכמות" שלהם, יהיה לנו את בית המקדש ונראה איך יורדת מן השמים, וכי יש דבר נפלא מזה? המשנה (אבות פרק ה' משנה ה') אומרת שעשרה נסים נעשו בבית המקדש, ואתם לא מאמינים לא בנסים ולא בשום דבר. לכו!

מי זה העבד שכופר באדון שלו?

כא. אבא ע"ה סיפר לנו שהיו אומרים: מי זה העבד שכופר באדון שלו? אלו הרפורמים! אתם לא שומרים כלום. היה פעם יהודי אחד חבר כנסת שהיה חילוני, והוא טס לאמריקה, והיה שם ביום כיפור, ואמר לעצמו אני לא אלך לבית כנסת של חרדים כי הם משגעים אותנו, נלך לרפורמים. הלך וראה שיש שם אפילו "סידור" וגם "רב". והנה הוא רואה שבשעה שמונה באים כמה אנשים עם האוטו שלהם, וה"רבאי" שלהם אמר להם: רבותי, קודם כל נשב כאן ונאכל משהו שיהיה לנו כח להתפלל, ואחר כך נעשה "כל נדר" ואחר כך כל אחד יחזור במכוניתו... אמר לעצמו "וכי זה כיפור?". ופעם אחרת היה אחד שהלך אליהם בליל פסח, והרביאי אמר להם יש לנו שתי ברכות, "המוציא לחם מן הארץ" ו"על אכילת מצה", לכן ניקח פיתה לברכת "המוציא לחם מן הארץ" וניקח מצה ל"על אכילת מצה"! צריכים לזרוק אותו ולשרוף אותו בתנור של המצות... מה אתה מבבל את המוח? התורה אומרת "לא יראה לך חמץ ולא יראה לך שאור בכל גבולך" (שמות י"ז, ט), מה קרה לך? לבית הכנסת תביא דברים כאלה? אבל הם רשעים! הם מחתנים יהודי עם גויה, ומצד היהודי יש "רבאי" שקורא לו שבע ברכות, ולגויה יש לה כומר שקורא לה "שבע קללות"... מה אתם עושים? מחריבים את עם ישראל! אבל יגיע הזמן של כל הרשעים האלה. מי שיחזור בתשובה - יחזור (ואמנם תהיה בעיה איד להחזיר אותו), אבל מי שלא יחזור - ילך לאבדון! באמריקה ישנם כמה 'טמפלים' של הרפורמים, אבל הם כל הזמן הולכים ונסגרים, למה? כי הדור החדש לא אוהב אותם. או כך או כך. מה השקרים האלה?! לכן צריכים להתרחק מהם.

אנחנו רואים גאולה

כב. אם הם ירצו לתקוע יתד בארץ ישראל, נאמר להם: רבותי, זה לא בשבילכם! שם התייאשתם מן הגאולה, ולכן עשיתם מה שעשיתם. אבל אנחנו מאמינים בגאולה ורואים אותה! רואים כל פעם ופעם נסים ונפלאות. הרשעים האלה רצו לבלוע אותנו, וכל הזמן צעקו "החרדים" "החרדים"... לתת לבדודים 53 מיליארד שקל, זה בסדר גמור, יש להם ברירה?! אבל לתת לאברכים כמה גרושים לעומתם, זה אסור. "הם מכילים את המדינה"... ככה מנבא לו הלפיד (יש לו לפיד ביד והוא שורף בו את עצמו...) מה אתה עושה?! אבל אין מה לעשות. אנחנו צריכים להתפלל שייבנו שאם מישוה לא מסתדר עם ארץ ישראל, שילך, וארץ ישראל תקיא אותו - "ותטמא הארץ ונאפקוד עוונה עליה ותקיא הארץ את יושביה" (ויקרא י"ח, כ"ה)¹⁰.

10. פעם שולמית אלוני הייתה שרת החינוך (הרב עובדיה אמר "צרת החינוך"...). והיה רעש גדול על זה. אז בסוף אמרו ניתן לה תמורת החינוך ארבעה דברים שרת התרבות (והרב אמר שזו שרת התרבות... צריך לשים לה תרבוש כמו שבתי צבי...), שרת הטכנולוגיה, שרת המדעים, שרת האומניות. והיא הראשונה שהעניזה לעשות את "מצעד הגאווה". הם אומרים: מה יש בזה? אין בזה כלום. גבר לוקח גבר, ושניהם הולכים לקבר. אשה תיקח אשה, ותכסמו בושה. (החרדים) האלה הם שלנו החרדים, אבל להם הכל מותר). והרבה לי מישוהו שהיכן שכתוב בתורה: "ואת זכר לא תשכב משכבי אשה" (ויקרא י"ח כ"ב) כתוב: "ותטמא הארץ ונאפקוד עוונה עליה ותקיא הארץ את יושביה" ותטמא ארשי תיבות: תרבות, טכנולוגיה, מדע, אומניות... וגם "ותטמא הארץ" עולה בגמטריא תשנ"ב שזו השנה שעשתה את זה. "ואפקוד עונה", "עונה" גימטריא סמא"ל (131). [גם סמא"ל תשנ"ב (883) גימטריא שולמית אלוני. והוא פלא]. שהארץ מתמלאת בדברים כאלה, "ואפקוד עונה עליה, ותקיא הארץ את יושביה" - החזונו את ירינו והחזונו את עזה, וה' ישמרו שלא נחזיר עוד. צריך לדעת שהתורה זה לא הפקר, התורה לא תתן שכל אחד יעשה מה שירצה. הנה מירב מיכאלי אומרת שאם היא תזכה ותהיה שרת התחבורה, היא תעשה תחבורה בחול ושבת בלי הפסק, לא יעלה בידך! את ועוד אלף כמוך ילכו לאבדון, והתורה תישאר בארץ ישראל.

"מבשרי אחזה אלו-ה"

כג. אז המאתיים שנה האלה שהיו בימי בית שני הם לא משהו מיוחד, אבל מה שהיה מיוחד שהתורה ניצלה מיד היוונים. היוונים האלה רצו לבלוע אותנו, יש את הפיוט של "ידידי השכחת, חנותך בבין שדי" לר' יהודה הלוי ושם כתוב: "חזיה אלי שעיר, הדופה אלי קדר. בחונה בכור יון, מענה געל מדי". "בחונה בכור יון" - נכנסנו למבחן בכור יון, כי היוונים האלה הרסו לנו את האמונה, על ידי הכפירה שלהם שהכל זה טבע. עד שרבי יהודה הלוי אמר (ספר הכוזרי מאמר א' אות ע"א) **תגידו, מה זה טבע? אתם רואים את כל החכמה הגדולה שיש בבריאה של בן אדם, בדי אן אי (D.N.A) של האדם, זה מפליא ומדהים! זה טבע? מי עשה את הטבע הזה? יש משהו שעשה אותו, או שזה גם כן טבע? ... הטבע טבע בעולם... צריכים להכיר שיש בורא לעולם, צריכים להכיר שהאדם לא יצא מהקוף.**

הקב"ה עושה נסים יש מיש

כד. אז אמרנו תירוצו של הפרי חדש שזה על נס הניצחון. ויש תירוץ אחר של הטורח זהב (סי' תר"ע סק"א) **שעצם הדבר שמצאו את השמן זה נס.** למה? כי כתוב שהקב"ה לא עושה נסים "יש מאין" רק בששת ימי בראשית, אחר כך כל הנסים כולם יש מיש, ומאיפה לומדים את זה? **מאלישע** (מלכים-ב פרק ד). באה אליו אשה אחת וצעקה: "עבדך אישי מת ואתה ידעת כי עבדך היה ירא את ה', והנושה בא לקחת את שני ילדי לו לעבדים" (שם פסוק א'). אמר לה: "מה אעשה לך?" **יש לך משהו בבית? אמרה לו: יש לי "אסוף שמן"** (שם פסוק ב') - שיעור לסוף ילד קטן. אמר לה זה בסדר, לכי תשאלי כלים מבחוץ (ראה שם פסוק ג). והיא הלכה וביקשה מכל אחד ואחד שביבי כמה כלים, ואספה מאתיים-שלוש מאות כלים, (חרס או אבן, לא משנה). ואמר לה שאחר כך תסגור את הדלת, כי הנס צריך להיות בצנעה (כמו אצל בבא סאלי שלקח את הבקבוק ועטף אותו במטפחת). **"וסגרת הדלת בעדך ובעד בניך"** (שם פסוק ד), ותמלאי הרבה בלי סוף - **"והמלא תסיעי"**. כאשר גמרה את כל הכלים אמרה לבנה: יש עוד כלי? אמר לה: אין עוד כלי. **"ויעמוד השמן"** (שם פסוק ו') - הפסיק השמן. באה לאלישע ושאלה: מה נעשה בשמן הזה? אמר לה: תמכרי את השמן, ותשלמי את כל החוב שלך, **"ואת ובניך תחיי בנותר"** - של השמן. ורש"י (שם פסוק ז) אומר "עד תחייית המתים". (מי יודע איפה השמן הזה נמצא בעולם? יש שמן של ברכה).

"אילו היה בימי אלישע הנביא לא היה עומד השמן".

כה. והיה מעשה בימי הגאון הרב חיד"א ע"ה, שבא אליו אחד ואמר לו: תכתוב לי מכתב טוב, אני הולך לאסוף כסף. אמר לו: אני לא אכתוב לך, אתה בור ועם הארץ... הפציר בו: תעשה לי טובה, תכתוב לי. עד שאמר לו: טוב אני אכתוב לך. וכתב לו: "לכל מאן דבעי, אני נותן את כתב ידי ביד האדם היקר **תרח בן זרח**... שהאדם הזה יוכל לאסוף כסף בכל מקום, תדעו לכם כמה גדול האדם הזה **שאלו היה בימי אלישע הנביא לא היה עומד השמן**". והיה הולך עם המכתב הזה, וכולם מתפעלים, איזה גדול האדם הזה, יותר מאלישע. שהרי לאלישע השמן נגמר, וזה הולך עם המכתב הזה שכתוב בו שאלו היה בימי אלישע לא היה עומד השמן. פלא פלאים. עד שחכם אחד אמר: רגע, אתה יודע משהו? דיבר אתה בהלכה, וראה שהוא לא יודע. דיבר אתו באגדה, וראה שלא יודע. הראה לו פסוק שיפרש אותו, שיבש את הפסוק. אמר: זה בור ועם הארץ, איך זה יכול להיות? **התחיל לעיין עד שהבין, אמר לו: אתה יודע למה עמד השמן בימי אלישע? כי נגמרו הכלים הריקים, אילו היית שם, היה עוד כלי ריק, ולא היה עומד השמן... נתן לו כמה גרושים, ואמר לו: אל תשתמש יותר במכתב של הרב חיד"א, הוא אומר עליך שאתה בור ועם הארץ. כלי ריק. "ריקם ריקם לגזירה שווה" (קידושין דף י"ז ע"א)... מה אתה עושה? לך מפה!**

"אלו אנטונינוס ורבי שלא פסק מעל שולחנם לא צנון ולא חזרת"

כו. בפרשה שלנו (בראשית כ"ה, כ"ג) כתוב: **"שני גוים בבטנך"**, ואמרו חכמים (ע"ז דף י"א ע"א) שני גוים אלו אנטונינוס ורבי (רבנו הקדוש) שלא פסק מעל שולחנם לא צנון ולא חזרת. באו "חסידים" ואמרו שיש בזה כוונה עמוקה, שבזמן שאדם יש לו יצר הרע הוא צריך לצנון את עצמו, ולכן תמיד היה להם "צנון". ובזמן שיש לו יצר הטוב, הוא צריך להיות חם כדי לעשות את המצוות בהתלהבות, וזה "חזרת" שהיא חמה. אבל זה פירוש שאין בו טעם... **דבר ראשון**, אנטונינוס לא קשור לכאן, וכי שייך בו מצוות שיש לו חממות או קרירות?! **דבר שני**, החזרת היא לא חמה, הם אומרים שהחזרת זה קריין.

והילדים ילמדו תורה, והילדים יתחנכו על פי התורה, והילדים ישמרו שבת אפילו בדיבור בעלמא. אפילו אם יאמרו "גוט שאבס", גם זה נקרא "שמירת שבת". החזון איש היה אומר, שיהודי של יום כיפור הוא נקרא יהודי חשוב מאד. אפילו ביבי שהוא לא כל כך שומר, בכיפור הוא הולך ליד הכותל המערבי ומסביבו כל האנשים עוטרין ראשו ושומרים עליו, והוא יושב ולוקח סידור וקורא. (וודאי לא מבין בו הרבה כי אין לו שם פירושים, אבל הוא קורא). אם היה קורא את הפיוטים שלנו הספרדים שהם קלים ופשוטים והם משתכחים מהלב, אולי היה אחרת והיה חוזר בתשובה. אבל לצערנו לא לכולם יש את הפיוטים האלה, אם היה לו את הפיוט "לך א-ל תישוקת" היה משתגע, שנזכה בעזרת ה' שכולם [יחזרו בתשובה].

אבל לא זה הקריין, אלא זו חסה כמו שכתוב בגמרא בפסחים (דף ל"ט ע"א): **מאי חזרת? חסה**.¹¹ והחסה לא חמה ולא מחממת, אלא היא קרה. למה תפרשו ככה? תפרשו לפי פשוטו. **אין כמו הפשוט!**

מקצרים במנגינת תרי טעמי

כז. כתוב עוד בפרשה: **"ויבא לו יין וישת"** (בראשית כ"ז כ"ה). ובמלים "ויבא לו" יש שם "תרי טעמי", והאשכנזים קוראים לזה "מירכא כפולה". מה זה מירכא כפולה? מאריך כפול שתיים. **אנחנו מקצרים ב"תרי טעמי", כי זה בסך הכל טעם משרת. יש כאלה שמאריכים בו, אבל זה לא נכון, כי זה טעם משרת.** עובדה שאותיות "בג"ד כפ"ת" אחרי תרי טעמי הם רפויים, יש פסוק בפרשת שמות (ה' ט"ו): "למה תעשה כה לעבדיך", ולמה "כה" רפויה? כי המלה "תעשה" היא בתרי טעמי, ואם זה היה טעם מפסיק, היה צריך להיות כה בדגש.

ברכת הטוב והמטיב בכוסות ליל הסדר

כח. ולמה הפסוק כאן בא ב"תרי טעמי" ולא ב"תביר"? אלא הסיבה פשוטה מאד, כתוב בכף החיים וזו הלכה ידועה, **שאם מביאים לך שני סוגי יין והשני הוא לא גרוע, (יכול להיות שהוא לא יותר טוב מהראשון, אבל לפחות הוא לא גרוע ממנו), אלא שונה מהראשון, צריך לברך על השני "הטוב והמטיב"**. והיתה שאלה, האם לבלי פסח אפשר להביא שני כוסות מיינות שונים? כף החיים (סי' קע"ה ס"ק ג' וד) פסק שאפשר להביא שני כוסות, אחד מסוג מסויים והשני מסוג אחר ולברך הטוב והמטיב. וזה רמזו כאן בפסוק [וזה היה לבלי פסח]: "ויגש וישק לו וירח את ריח בגדיו ויברכהו" (בראשית כ"ז כ"ז), "ויברכהו" אותיות: "ויברכ - הו" וה"ו ראשי תיבות הטוב והמטיב. למה? תרי טעמי - היה לו שני טעמים ביין... ולכן בירך הטוב והמטיב.

יצחק אבינו כבר אכל אפיקומן

כט. אחר כך עשיו התחיל לצעוק: **"ברכני גם אני אבי. ויאמר בא אחיך במרמה ויקח ברכתך"** (בראשית כ"ז ל"ד-ל"ה). והרב עובדיה ע"ה אומר ש"במרמה" גימטריא "אפיקומן" (287), למה? כי **יצחק אמר לעשיו כבר אכלתי אפיקומן, וא"כ איך אוכל עכשיו משלך?** נגמר, כבר אסור לאכול אחרי אפיקומן¹². "בא אחיך במרמה" אכלתי את האפיקומן -

11. ושם רמזו שהחסה הכשרה ביותר זו חסלת. אמר את זה רבי משה חורב ע"ה, אמר זה מופיע בפסחים דף ל"ט: מאי חזרת? חסא. ובראש העמוד למעלה כתוב לט, ויצא "חס-לט"...
12. ובמלה "אפיקומן" יש בה גם רמז. כי אצל חלק מהאשכנזים ב"אפיקומן" עושים גניבה, הילדים גונבים את האפיקומן. ולמדו את זה מהגמרא (פסחים דף ק"ט ע"א) שאמרה: "חוטפין

שבת בוגרים

נסא רחמים

בהשתתפות מרנן ורבנן רבני הישיבה

מלון ניר עציון	פרשת וישלח	ט"ו כסלו התשפ"ג
----------------	------------	-----------------

לפרטים והרשמה:

058-3214740

חדרים אחרונים!

"ויקח ברכתך".

למה בירך יצחק את יעקב מספק והלא סב"ל?

ל. יש כמה דברים יפים בפרשה. איך יצחק האמין בסוף ליעקב? הרב עובדיה היה מקשה הרי "ספק ברכות להקל?"... אם יש לך ספק אם זה עשו או יעקב, אל תברך. למה אתה מברך? אלא שיש לנו חמשה חושים. **חוש הראות** לא היה ליצחק - "ותכהין עיניו מראו" (בראשית כ"ז א'), **חוש הטעם** גם לא שייך. אי אפשר לטעום את הילד הזה ולדעת אם זה עשיו או יעקב... מה שנשאר זה שלשה חושים: חוש השמע, חוש המישוש וחוש הריח. **חוש השמע** - "הקול קול יעקב" (שם פסוק כ"ב), **ובחוש המישוש** הוא מישוש אותו והרגיש את הבגדים וראה "והידיים ידי עשיו" (שם). מה יעשה? מי יכריע? "הכתוב השלישי". מה זה? **חוש הריח**. ולכן אמר: "גשה נא ושקה לי בני" (שם פסוק כ"ז), הריח

מצות בליל פסחים בשביל תינוקות שלא ישנו". מה זה חוטים? גונבים... פשוטו כמשמעו. אחד מהילדים - החריף והמשכיל שבהם, לוקח חתיכה של אפיקומן ומחביא אותה. ואחר כך האבא אומר לו: ר' דויב איפה האפיקומן? והילד אומר לו: אני לא אתן לך, יש לי תנאי, המלמד שלי נותן לי הרבה מכות, תחליף אותו ותביא לי מלמד אחר. וכי יש לאבא ברירה? הוא לא נותן לו את האפיקומן. אז האבא מקבל על עצמו "מלה" מול כל המשפחה כולה, שלילד הזה יחליפו את הרבי שלו. ויש ילד שפשוט מאד מבקש: "תביא לי אופניים". וככה מוכרי האופניים מרוויחים הרבה כסף אחרי פסח... והמלה **אפיקומן** אותיות **ק' אופניים**. כי נמכרים בגללם מאה אופניים...

ברוך אתה!

הוצאת אור
המשך יבוא...

בית המדרש החרדי
התורה והמצוות

את הריח ואמר זה היה בשדה - "וירח את ריח בגדיו ויברכהו ויאמר ראה ריח בני כריח שדה" (שם פסוק כ"ז) ולכן אמר שמוכרח "אשר ברכוה" - שאברך אותו, ומיד בירך אותו כי הולכים אחרי הרוב. זו סברא פשוטה.

את הבי"ת של "טרם" עם המלה "מכל", יצא: "ואכל מכלב?". אמר לו: ככה אתה חושב לתת לי כלב? כבר עשיתי אפיקומן ולא אוכל שום דבר מהדברים שלך. בזכות זה זכינו לברכות האלה. ונזכה בהם כהנה וכהנה עד ביאת המשיח במהרה בימינו אמן ואמן.

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב הוא יברך את כל הקהל הקדוש הזה, ששומעים כאן או ששומעים בלויין, ואלה שיקראו אחר כך בעלון של בית נאמן, השם יתברך יברך אותם שיהיו בניהם זרע ברך ה', ויתחנכו על פי התורה והמצווה, ונזכה כולנו לגאולה שלמה במהרה בימינו עם כל עם ישראל, וכן יהי רצון ונאמר אמן.

היכן רמוז שרצה עשיו להאכיל ליצחק כלב?

לא. כתוב בתרגום יונתן (כ"ז, ל"א) שעשיו לא מצא שום חיה, כי אם הוא היה תופש איזו חיה - צבי או אָיִל - הוא משתחרר מידו. מה יעשה? בסוף לקח כלב. אמר לעצמו, אין דבר, אבא יאכל כלב. אז יצחק אמר לו: "ואכל מכל בטרם תבא ואברכהו" (שם ל"א). אפשר לומר "טרם", כמו "טרם יהיה בארץ", "טרם יצמח", [אז למה אמר בטרם?] אלא תחבר

**” המחזיק בתורה
זוכה לברכות
מלמעלה ומלמטה
וחלק טוב לעולם הבא ”**

Member 1 | 070 111

מתברכים באהבה

מוסדות 'חכמת רחמים' בנר-יהו, מזכים אותך להיות חלק מהברכה!

תשובה ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלוחה 22. נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב בין הפותרים נכונה יוגרל פרס (חובה לציין שם וכתובת בצורה ברורה)

גליון 287

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעוריו של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א לע"נ גאלה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה

עורך: הרה"ג ר' שמואל עידאן שליט"א

למען תספר

מורנו הגאון רבי רפאל כדיר צבאן זצ"ל

יד ד' בַּכְּסֵלוֹ הוּא יוֹם אֲזָרְקָהּ שֶׁל מוֹרְנוֹ הַרְבֵּי רַבִּי [רַפְאֵל] כְּדִיר צְבָאן זצ"ל, לִי נְפֹטֵר לִפְנֵי עֶשְׂרִים וְשִׁמּוֹנָה שָׁנִים (בְּשֵׁנַת תַּשְׁנ"ה), בֵּן שְׁמוֹנִים וְחֲמִשָּׁה וְיָדַע לְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּשִׁפְהָ שְׁלוֹ, יָדַע לְלַמֵּת לְפִי רוּחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד (רַש"י אוֹמֵר עַל הַפּוֹסֵק "קַח לָךְ אֶת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון אִישׁ אֲשֶׁר רִיחַ בּוֹ" (במדבר כ"ו י"ח), מִה אָז "אִישׁ אֲשֶׁר רִיחַ בּוֹ" יֵשׁ רִיחַ; אֲלֵא הַכְּנָה שֶׁיִּדְעֵהוּ לְהִלָּךְ כְּגַדְדֵי רוּחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד.) הַעוֹלָם לֹא יוֹדְעִים אֶחָד מֵמֵאָה מֵהַחֲכָמָה שֶׁל הַרְבֵּי צְבָאן. הוּא הָיָה חָכֵם גָּדוֹל, וְיָדַע לְלַמֵּת בֵּין הַטּוֹפּוֹת בְּלִי שִׁפְטָע בְּאֵף אֶחָד. פֶּעַם מִיִּשְׁהוּ סִפֵּר לִי שֶׁהָלַךְ בְּפִרְשֵׁת "תְּרוּמָה"

לְנִתְיָבוֹת לַעֲשׂוֹת מִגְבִּיט לִישִׁיבָה, וְהָרַב צְבָאן אָמַר לָהֶם: רְבוּתִי, מִי שֶׁרוּצָה לְתַרְם יְבָרַךְ. וְאֲנִשִּׁים תְּרַמּוּ לִישִׁיבָה. אַחֲרֵי הַתְּפִלָּה, אָדָם אֶחָד שָׁלַח תְּרַם בֶּאֱזָרָה לומר "שִׁבְתִּי שְׁלוֹם", וְהָרַב אָמַר לוֹ: "שִׁבְתִּי שְׁלוֹם - אִם תְּתַרְם לְכֹסֵף רַחֲמִים", וְתַרְם. אִם הָיָה אוֹמֵר לוֹ: לָמָּה לֹא תְרַמֵּת? הָיָה עוֹנֶה לוֹ: מִה אֶכְפֵּת לָךְ מִמֶּנִּי? וְכִי אֲנִי חַיֵּב לְתַרְם?! אֲבָל אָמַר לוֹ: אֲתָה מְבַקֵּשׁ בְּרָכָה? תְתַרְם לְכֹסֵף רַחֲמִים. קְשׁוּטָה הִישִׁיבָה שֶׁלָּנוּ בְּחֵדֶשׁ תַּמּוּז תַּשְׁל"א בְּבֵית הַקְּנֵסֶת בֵּית רַחֲמִים, בָּא הַרְבֵּי צְבָאן זצ"ל וְדַרְשׁ מִשְׁהוּ מִיָּחָד. הַרְבֵּי צְבָאן חֵי שְׁמוֹנִים וְחֲמִשָּׁה שָׁנָה (ת"ע-ט-תשנ"ה) בְּזָכוֹת הַבְּרָכָה שֶׁל רַבּוֹ מוֹרְנוֹ הַרְבֵּי רַבִּי רַחֲמִים חֵי חוּיָתָה הַפְּתוּחָה זצ"ל. רַבִּי חוּיָתָה נָתַן לוֹ הַכְּפָּה

א. סִפֵּר מִטָּה מִטָּה חֲבָרוֹ חָכֵם בֶּן דּוֹרוֹ שֶׁל הַרְמ"א (וְהָיָה תַלְמִיד מֵהַרְש"ל), רַבִּי מִשֵּׁה לָמָּה קָרָאוּ לוֹ כֵּכָה? אֲנִי מִשְׁעַר שֶׁהָיָה מְלַמֵּד תִּינוּקוֹת ו"מֵת" פְּרוּשׁוֹ מְלַמֵּד תִּינוּקוֹת. אַחֲרַת, לָמָּה קָרָאוּ לָהֶם "מִשְׁפַּחַת מֵת"? הֲרֵי הֵם חַיִּים בְּמִשְׁפַּחָה. בְּפִרְשֵׁת נֹחַ פְּתוּב: "וַיִּקְרָן יָלְדָה אֶת אֱלֹהֵימוֹדָד וְאֶת שֶׁלֶף וְאֶת חֲצִרְמוֹת וְאֶת יֶרֶח, וְאֶת הַדּוֹרֵם וְאֶת אוֹזֵל וְאֶת דְּקָלָה, וְאֶת עוֹבֵל וְאֶת אֲבִימָאֵל וְאֶת שֶׁבָא, וְאֶת אוֹפֵר וְאֶת חוּיָלָה וְאֶת יוֹבֵב כָּל אֵלֶּה בְּנֵי יִקְטָן" (בראשית כ"ו-כ"ט). רַש"י לֹא פָּרַשׁ כְּלוֹם עַל אֵף אֶחָד, רַק עַל "חֲצִרְמוֹת" פְּתוּב: עַל שֶׁם מְקוֹמוֹ קָרָא בֶּן. לָמָּה? מִפְּנֵי שֶׁהָקֵשָׁה לוֹ אִיךָ מִיִּשְׁהוּ יִקְרָא לְבֶן שֶׁלּוֹ חֲצִרְמוֹת? וְכִי הוּא רוּצָה שֶׁיִּמְנָתוּ! לְכֹן פִּרְשׁ שֶׁהוּא נוֹלָד בְּמָקוֹם שֶׁנִּקְרָא כֵּכָה. (גליון 188 הערה 36).

ב. אֲנַחְנוּ אוֹמְרִים [בְּפִרְכּוֹת לִפְנֵי הַדְּלָקַת גִּזְרוֹת חֲנֻכָּה]: "שֶׁעֲשֵׂה נִסִּים לְאֹתוֹתֵינוּ בְּיָמֵינוּ הֵחָּס בְּזַמַּן הַזֶּה", אֲנִשִּׁים לֹא מְבִינִים אֶת זֶה. פֶּעַם הַרְבֵּי קָרָא זצ"ל בְּדִרְשָׁה הַקֵּשָׁה עַל זֶה, מִה נְפִשָׁה, בְּיָמֵינוּ הֵחָּס אוֹ בְּזַמַּן הַזֶּה? וְעֲשֵׂה דְרוֹשִׁים וְפִירוֹשִׁים בְּזֶה. אֲבָל בְּפִשְׁט הַפְּרוּשׁ, שֶׁבְּלִשׁוֹן חֲכָמִים הַמְּלָאָה "זַמַּן" פְּרוּשָׁה תַּאֲרִיךְ, וְהַכְּנָה: "בְּיָמֵינוּ הֵחָּס" - בְּיָמֵינוּ הַחֲשׁוֹמוֹתֵינוּ, "בְּזַמַּן הַזֶּה" - בְּתַאֲרִיךְ הַזֶּה כ"ה כְּכֵסֶלוֹ. (שם אות ט').

ג. אֲנַחְנוּ מְפִירִים אֶת רַבְּנוּ יוֹסֵף חַיִּים [הַבֵּן אִישׁ ח'ן] בְּהַלְכָה, בְּאֶגְדָּה וּבְמוֹסָר. בְּשִׁירָה לֹא מְפִירִים. אֲבָל אוֹמְרִים שֶׁהוּא חֲבֵר מֵאֲתֵיב שִׁירִים! וּמִהֵמָּה נִשְׁאָרוּ רַק חֲמִשִּׁים. וְיֵשׁ לוֹ חוֹן מִיָּחָד בְּשִׁירִים שְׁלוֹ. לְמַשָּׁל הַפִּיטוֹ "עַל בֵּית זֶה וְיוֹשְׁבָיו", כָּל פֶּעַם מְסַתֵּימִים בְּפִסְקוֹ אוֹ בְּבִטּוֹי מְסִימִים מִדְּבָרֵי חֲכָמִים, וְנִשְׁפָּע מְאוֹר פְּנִיָּהוּ, אֲנִי לֹא זוֹכֵר מִלָּה כְּזֹאת. אֲבָל "נְחָה רִיחַ אֱלֹהֵינוּ" זֶה פְּסוּק - "נְחָה רִיחַ אֱלֹהֵינוּ עַל אֱלִישִׁעַ" (מלכים-ב' ב', ט"ו). הוּא לָקַח אֶת זֶה שֶׁבֵּיתֵינוּ הָיָה נִתְּנָה בּוֹ רִיחַ אֱלֹהֵינוּ. (גליון 283 הערה 1).

ד. אֲנִשִּׁים לֹא יוֹדְעִים אֶת הַעֲרָךְ שֶׁל סֵפֶר מֵלֹאכֵת שְׁלֹמֹה עַל הַמְּשָׁנִיּוֹת [שֶׁחֲבָרוֹ רַבְּנוּ שְׁלֹמֹה עֲדִינִן], כָּל הַגְּהָה שֶׁהוּא כּוֹתֵב "קוֹלְעַת אֶל הַשְּׁעָרָה" (ע"פ סוֹפְטִים כ', ט"ו). מִה שֶׁהוּא אוֹמֵר זֶה מְדַקֵּד מֵאֵד. אֲנִי זוֹכֵר הַגְּהָה אַחַת שֶׁלּוֹ שֶׁאֵף אֶחָד לֹא הִרְגִישׁ בָּהּ. פְּתוּב (בבבא מציעא דף י"ח ע"א) "הַמְּפַקֵּד פְּרוֹת אֶצְלַת חֲבָרוֹ אֶפְלוֹ הוּ אֲבִידוֹן לֹא יַעַבְדְּךָ". מִה הַפְּרוּשׁ "אֶפְלוֹ הוּ אֲבִידוֹן לֹא יַעַבְדְּךָ"? לָמָּה לֹא יַעַבְדְּךָ הֲרֵי הַפְּרוֹת הַאֲלֵה כְּכָר אֲבִידוֹן, יַעַבְדְּךָ אוֹ לֹא יַעַבְדְּךָ - הֵם לֹא שׁוֹיִם כְּלוֹם, תַּקַּח אוֹתָם לַפֶּחַ. מִה יֵשׁ לַעֲשׂוֹת בְּהֵם?! אִזּוֹ הוּא אוֹמֵר שֶׁהָרַב יוֹסֵף הַתְּנָא (זֶה חָכֵם אֲשֶׁר כִּנְיּוֹ שְׁהַגִּיעַ מִפּוֹזְנָא, וְהוּא הָיָה בְּקִי בַּמְּשָׁנִיּוֹת מִשְׁהוּ מִיָּחָד, אִזּוֹ קָרָא לוֹ "דְּבִי יוֹסֵף הַתְּנָא" הֵי אִי בְּקִי בְּכָל הַמְּשָׁנִיּוֹת) הִגִּיעַ בְּסִפְרוֹ "אֶפְלוֹ הוּ אֲבִידוֹן". אֲבִידוֹן פְּרוּשׁוֹ נִגְמַר וְאִין מִה לַעֲשׂוֹת. אֲבִידוֹן פְּרוּשׁוֹ הוֹלְכִים וְאֲבִידוֹן, אִזּוֹ אֲתָה יְכוֹל לְהַצִּיל אוֹתָם לִפְנֵי שִׁלְכּוֹ לְגַמְרִי. זֶה הַגְּהָה קוֹלְעַת וְאֲמַתִּית. הִבִּיא אוֹתָהּ מֵלֹאכֵת שְׁלֹמֹה. מֵלֹאכֵת שְׁלֹמֹה הָיָה בְּכַתֵּב דָּ בְּמִשְׁךְ אֲרָבַע מֵאוֹת שָׁנָה, וְאִם לֹא הִדְפִּיסוּ אוֹתוֹ בְּוִילְנָא לִפְנֵי מֵאָה שָׁנָה בְּעָרָה, כָּל הַהֲגָרוֹת הַתְּחָמוֹת שֶׁלּוֹ הֵיוּ הוֹלְכוֹת לְאִבְדוֹ. הוּא לְמַד אוֹתָנוּ שְׁאֹמְרִים "בְּמָה מְדַלְקִין וּבְמָה אִין מְדַלְקִין" (שבת דף כ' ע"ב). אָמַר כָּל מֵלֵת "בְּמָה" שְׁאֲחִירָה אוֹתִית אֱלֹ"ף אוּ ה"א תְּהִיָּה בְּמִקְוֵה, וְהִבִּיא הוֹכְחוֹת לָזֶה, כְּמוֹ: "בְּמָה אֲדַע כִּי אֲדַרְשֶׁנָּה" (בראשית ט"ו ח') לָמָּה "בְּמָה" לֹא "בְּמָה"? כִּי אַחֲרֵיהּ אֱלֹ"ף. וְגַם כָּאן, "בְּמָה אִין מְדַלְקִין". וְגַם "בְּמָה אֲשֶׁה יוֹצֵאָה וּבְמָה אִינָה יוֹצֵאָה" (שבת דף נ"ז ע"א). "בְּמָה בְּהִמָּה יוֹצֵאָה וּבְמָה אִינָה יוֹצֵאָה" (שבת דף נ"א ע"ב). "בְּמָה" לֹא מִתְחִילָה בְּאֱלֹ"ף וְלֹא בְּה"א, וְאֵלּוּ "אִינָה יוֹצֵאָה" מִתְחִיל בְּאֱלֹ"ף. כָּל הַהֲגָרוֹת הַתְּחָמוֹת הַאֲלֵה, מִבִּיא אוֹתָם מֵמֵלֹאכֵת שְׁלֹמֹה. (גליון 284 הערה 9).

חידה

משרת כפול אך מקצר במלאכתו

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי. תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלוחה 21 (חובה לציין שם וכתובת בצורה ברורה).

נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב
פתרון 84-8070: מתונה אוכל. תענית דימה. הוסיפה. זניאל מערקא. גרד.
מתוך התמונה: מרן רסבבה"ר רבנו עובדיה יוסף יצ"ל מברך את הגאון רבי יצחק יערימאי יצ"ל. ראש קהילת 'תר' תורה בישראל. הר"ר יערימאי נולד בחבל סמבוריה, ואחר שעלה לארץ הקודש למד ב'מרת' בית יוסף, בישיבת נובהרודק וכן בישיבת היישוב החדש בתל אביב. כיוון ברית המנצח 'שפת הים' ושימש ממלמד בתלמוד תורה לעדת החלבים 'תורת משה' שבתל אביב עם התגורר. לאחר מכן עבר לירושלים והקים את קהילת 'תורת משה' ברחוב ונו בני ישראל. זכה והותיר אחריו דור ישרים מבורך. בניו וחוגים מרוביז תורה ויראה. האנן רבי שלמה זעפנין והרב משה זעפנין. וחתני: האנן רבי מרדכי עטייה ראש ישיבת 'החיים והשלום', האנן רבי נסים עטייה ראש כולל דרין באשדוד, האנן רבי משה תלמי ראש ישיבת 'תמאת לוי'. שני חלוצים בדרכו עוסקים בהתחלת תורה ויראה לדורות הבאים עם מסורת אבותינו. הוסיף: יעקב ישראל אבא טאול - בני ברק
על הזוכה לעקוב אחרי חודעות הדואר. פרס שיעורו. לא ישלח שוב.
בשתי החידות. על להקפיד לומר את התשובה הנכונה (כולל שם, כתובת וטלפון) בצורה ברורה
הודעה שישנה בורה כולה למערכת. לא תיכנס לתגובה.

הלכה נאמנה

זֶה לֹא נְכוּן, אֲלֵא לְאַחַר הַדְּלָקַת הַנֵּר הַרְאִשׁוֹן יִתְחִילוּ לומר. וְאִם תֹּאמְרוּ הֲרֵי אוֹמְרִים "הַנְּרוֹת הַלָּלוּ" בְּלִשׁוֹן רַבִּים וְעוֹטֵט רַבִּים שְׁנִים [לְכוּן] יַעֲנֵנוּ שְׂאֵי אֶפְשֵׁר לְאוֹמְרוֹ אַחַר הַדְּלָקַת יַרְאִשׁוֹן? אִם כֵּן בְּלִילָה הַרְאִשׁוֹן מִה תֹּאמְרוּ? הַנְּרוֹת הַלָּלוּ עַל הַשְּׁמֵשׁ? הַלֵּא הַשְּׁמֵשׁ לֹא הָיָה וְלֹא נִבְרָא, וְרַק הַתְּחַדֵּשׁ בְּדוֹרוֹת הָאֲחֵרוֹנִים. לְכֹן אוֹמְרִים "הַנְּרוֹת הַלָּלוּ" מִיָּד אַחֲרֵי הַנֵּר הַרְאִשׁוֹן, וְהַכְּנָה הַנְּרוֹת הַלָּלוּ - "אֲנַחְנוּ" בְּכָל תְּפִאוֹת יִשְׂרָאֵל - מְדַלְקִים. (גליון 239 אות כ"ג).

צִרִיךְ לְהַזְהִיר וְלְהַדְלִיק אֶת גִּזְרוֹת הַחֲנֻכָּה אַחֲרֵי שְׁאֵתָה מְבַרְךְ אֶת כָּל שְׁלֵשׁ הַבְּרָכוֹת: לְהַדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה, שְׁעֲשֵׂה נִסִּים, וְשִׁחְיָנוּ בְּלִילָה הַרְאִשׁוֹן. וְלֹא לְהַדְלִיק מִיָּד אַחֲרֵי בְרַכַּת הַלְּהַדְלִיק, אֲמַנְם יֵשׁ מִנְהָה כְּזֶה אֶצְלַת כְּמֵה מְקַבְּלִים, אֲבָל הַבֵּן אִישׁ חֵי מְקַבֵּל יוֹתֵר מֵהֶם, וְאִם הוּא כּוֹתֵב (ע"פ בַּשְּׁנֵה רֵאשׁוֹנֵה פִּרְשַׁת וִישׁב הַלְכוֹת תְּנוּכָה) לְהַדְלִיק אַחֲרֵי שְׁלֵשׁ בְּרָכוֹת, כֵּכָה נְעֻשָׂה, וְלַעֲמַת זֹאת יֵשׁ כְּפֹלָה שְׁעוֹשִׂים הַפּוֹק לְצַד הַשְּׁנִי, לֹא אוֹמְרִים "הַנְּרוֹת הַלָּלוּ" עַד שֶׁמְדַלְקִים אֶת כָּל הַנְּרוֹת. אֲבָל